

Tisdagen den 8 september 2015

P8_TA(2015)0288

Mänskliga rättigheter och teknik i tredjeländer

Europaparlamentets resolution av den 8 september 2015 om mänskliga rättigheter och teknik: effekterna för de mänskliga rättigheterna i tredjeländer av system för intrång och övervakning (2014/2232(INI))

(2017/C 316/03)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, särskilt artikel 19,
- med beaktande av Europeiska unionens strategiska ram för mänskliga rättigheter och demokrati, som antogs av rådet den 25 juni 2012 ⁽¹⁾,
- med beaktande av EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter vad gäller yttrandefrihet online och offline, vilka antogs av rådet (utrikes frågor) den 12 maj 2014 ⁽²⁾,
- med beaktande av den informations- och kommunikationstekniska sektorsvägledning, *Implementing the UN Guiding Principles on Business and Human Rights*, som kommissionen offentliggjorde i juni 2013,
- med beaktande av rapporten av den 15 december 2011 från Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) *Freedom of Expression on the Internet* ⁽³⁾ och rapporten av den 27 november 2014 – inom ramen för den fortlöpande redovisningen av verksamheten – från OSSE:s särskilda representant för mediefrihet till OSSE:s ständiga råd ⁽⁴⁾,
- med beaktande av rapporten av den 23 september 2014 från FN:s särskilda rapportör för främjande av och skydd för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i kampen mot terrorismen (A/69/397) ⁽⁵⁾,
- med beaktande av rapporten av den 30 juni 2014 från kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter *The right to privacy in the digital age* ⁽⁶⁾,
- med beaktande av rapporten av den 17 april 2013 från FN:s särskilda rapportör om yttrandefrihet och åsiktsfrihet (A/HRC/23/40) beträffande konsekvenserna av staters kommunikationsövervakning för utövandet av den mänskliga rätten till integritet samt åsiktsfrihet och yttrandefrihet,
- med beaktande av rapporten av den 26 januari 2015 från Europarådets parlamentariska församlings utskott för rättsliga frågor och mänskliga rättigheter om massövervakning ⁽⁷⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2014 om amerikanska NSA:s övervakningsprogram, övervakningsorgan i olika medlemsstater samt inverkan på EU-medborgarnas grundläggande rättigheter och på det transatlantiska samarbetet i rättsliga och inrikes frågor ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ http://eeas.europa.eu/delegations/un_geneva/press_corner/focus/events/2012/20120625_en.html

⁽²⁾ http://eeas.europa.eu/delegations/documents/eu_human_rights_guidelines_on_freedom_of_expression_online_and_offline_en.pdf

⁽³⁾ <http://www.osce.org/fom/80723?download=true>

⁽⁴⁾ <http://www.osce.org/fom/127656?download=true>

⁽⁵⁾ <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/545/19/PDF/N1454519.pdf?OpenElement>

⁽⁶⁾ http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session27/Documents/A-HRC-27-37_en.doc

⁽⁷⁾ <http://website-pace.net/documents/19838/1085720/20150126-MassSurveillance-EN.pdf/df5aae25-6cfe-450a-92a6-e903af10b7a2>

⁽⁸⁾ Antagna texter, P7_TA(2014)0230

Tisdagen den 8 september 2015

- med beaktande av rapporten av den 21 mars 2011 från FN:s generalsekreterares särskilda representant för frågor som rör mänskliga rättigheter och transnationella företag *Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework* ⁽¹⁾,
- med beaktande av OECD:s riktlinjer för multinationella företag ⁽²⁾ och årsrapporten för 2014 om OECD:s riktlinjer för multinationella företag ⁽³⁾,
- med beaktande av årsrapporten för 2013 från *Internet Corporation for Assigned Names and Numbers* (ICANN) ⁽⁴⁾,
- med beaktande av meddelandet av den 12 februari 2014 från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Internetpolitik och förvaltning av internet: Europas roll i utformningen av framtidens internetförvaltning* ⁽⁵⁾,
- med beaktande av uttalandet av den 24 april 2014 från flerpartsmötet *Netmundial (Netmundial Multistakeholder Statement)* ⁽⁶⁾,
- med beaktande av sammanfattningen från ordföranden för det nionde Forumet för förvaltning av internet i Istanbul den 2–5 september 2014,
- med beaktande av Europeiska unionens restriktiva åtgärder, varav en del inbegriper embargon mot telekommunikationsutrustning, informations- och kommunikationsteknik (IKT) och övervakningsverktyg,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 599/2014 av den 16 april 2014 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden ⁽⁷⁾,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 16 april 2014 från Europaparlamentet, rådet och kommissionen om översynen av systemet för exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden ⁽⁸⁾,
- med beaktande av beslutet från det nittonde plenarsammanträdet inom Wassenaar-arrangemanget om kontroll av export av konventionella vapen och varor och teknik med dubbla användningsområden, som hölls i Wien den 3–4 december 2013,
- med beaktande av meddelandet av den 24 april 2014 från kommissionen till rådet och Europaparlamentet *Översyn av systemet för exportkontroll: att trygga säkerhet och konkurrenskraft i en föränderlig värld* ⁽⁹⁾,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 21 november 2014 om översynen av systemet för exportkontroll,
- med beaktande av sin resolution av den 11 december 2012 om en strategi för digital frihet i EU:s utrikespolitik ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf?v=1392752313000/_jcr:system/jcr:versionstorage/12/52/13/125213a0-e4bc-4a15-bb96-9930bb8fb6a1/1.3/jcr:frozensnode

⁽²⁾ <http://www.oecd.org/daf/inv/mne/48004323.pdf>

⁽³⁾ <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/2014091e.pdf?expires=1423160236&id=id&accname=ocid194994&checksum=D1FC664FBCEA28FC856AE63932715B3C>

⁽⁴⁾ <https://www.icann.org/en/system/files/files/annual-report-2013-en.pdf>

⁽⁵⁾ COM(2014)0072.

⁽⁶⁾ <http://netmundial.br/wp-content/uploads/2014/04/NETmundial-Multistakeholder-Documents.pdf>

⁽⁷⁾ EUT L 173, 12.6.2014, s. 79.

⁽⁸⁾ EUT L 173, 12.6.2014, s. 82.

⁽⁹⁾ COM(2014)0244.

⁽¹⁰⁾ Antagna texter, P7_TA(2012)0470.

Tisdagen den 8 september 2015

- med beaktande av sin resolution av den 13 juni 2013 om press- och mediefrihet i världen ⁽¹⁾,
- med beaktande av sina resolutioner om brådskande fall avseende kränkningar av de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen, i den mån digitala friheter tas upp i resolutionstexterna,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2015 om EU:s prioriteringar inför FN:s råd för mänskliga rättigheter under 2015 ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 11 februari 2015 om förlängningen av mandatet för Forumet för förvaltning av internet ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2015 om årsrapporten om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2013 och Europeiska unionens politik på området ⁽⁴⁾,
- med beaktande av det skriftliga uttalande som Edward Snowden översände till LIBE-utskottet i mars 2014 ⁽⁵⁾,
- med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och de pågående förhandlingarna om EU:s anslutning till konventionen,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A8-0178/2015), och av följande skäl:
 - A. Den tekniska utvecklingen och tillgången till dagens öppna internet spelar en allt viktigare roll när det gäller att möjliggöra och säkerställa ett förverkligande av och full respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna genom att på ett positivt sätt utvidga räckvidden för yttrandefriheten, tillgången till information, rätten till integritet och mötes- och föreningsfriheten runtom i världen.
 - B. Tekniska system kan användas för att kränka de mänskliga rättigheterna genom censur, övervakning, obehörigt tillträde till enheter, störning, olovlig avlyssning och spårning av uppgifter och enskilda individer.
 - C. Detta görs av offentliga och privata aktörer, däribland regeringar och brottsbekämpande organ, och av kriminella organisationer och terroristnätverk i syfte att kränka de mänskliga rättigheterna.
 - D. De sammanhang som informations- och kommunikationsteknikerna utformas och används i avgör i hög grad den inverkan de kan få som verktyg för att främja – eller kränka – de mänskliga rättigheterna. Informationsteknik, särskilt programvara, har sällan enbart ett användningsområde utan vanligen två med tanke på möjligheterna att kränka mänskliga rättigheter, samtidigt som programvaran också är en form av yttrande.
 - E. IKT har varit ett centralt styrmedel för att hjälpa människor att organisera sociala rörelser och protester i olika länder, särskilt länder med auktoritära regimer.

⁽¹⁾ Antagna texter, P7_TA(2013)0274.

⁽²⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0079.

⁽³⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0033.

⁽⁴⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0076.

⁽⁵⁾ <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201403/20140307ATT80674/20140307ATT80674EN.pdf>

Tisdagen den 8 september 2015

- F. Bedömningen av konsekvenserna för de mänskliga rättigheterna i tekniska sammanhang avgörs av hur starka de nationella och regionala rättsliga ramarna är när det gäller att reglera utnyttjandet av teknik och de politiska och rättsliga institutionernas förmåga att kontrollera detta.
- G. I den digitala domänen spelar privata aktörer en allt större roll inom alla former av social verksamhet, men det finns ännu inte några skyddsåtgärder för att hindra dem från att införa alltför omfattande begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna. Till följd av detta spelar privata aktörer en aktivare roll i att bedöma huruvida innehållet är lagligt och utveckla system för it-säkerhet och övervakning, vilket kan inverka negativt på mänskliga rättigheter överallt i världen.
- H. Internet är att betrakta som en revolution i termer av möjligheterna till utbyte av uppgifter, information och kunskaper av alla de slag.
- I. Kryptering är en viktig metod som bidrar till säkerheten för kommunikationsmetoderna och de människor som använder dem.
- J. Förvaltningen av internet har dragit nytta av en beslutsmodell med många berörda parter, och detta är en process som garanterar meningsfullt, inkluderande och ansvarigt deltagande för alla berörda parter, däribland regeringar, det civila samhället, tekniska och akademiska samfund, den privata sektorn samt användarna.
- K. Underrättelsetjänster har systematiskt undergrävt kryptografiska protokoll och produkter för att kunna uppsnappa kommunikation och information. Amerikanska *National Security Agency (NSA)* har insamlat ett ofantligt antal "zero-day exploits", dvs. brister i it-säkerheten som varken allmänheten eller produktens säljare ännu känner till. Sådan verksamhet undergräver de globala insatserna för att förbättra it-säkerheten.
- L. EU-baserade underrättelsetjänster har bedrivit verksamhet som skadar de mänskliga rättigheterna.
- M. Med tanke på den mycket snabba tekniska utvecklingen är de rättsliga och demokratiska kontroll- och säkerhetsåtgärderna i hög grad underutvecklade.
- N. It-säkerhet och IKT-baserade åtgärder mot terrorism samt övervakning av internet kan få betydande negativa konsekvenser för medborgarnas mänskliga rättigheter och individuella friheter runtom i världen, även när EU-medborgare vistas eller reser utomlands, särskilt i fall där det saknas rättsliga grunder som bygger på principerna om nödvändighet, proportionalitet och demokratisk och rättslig kontroll.
- O. Internetfilter och kommunikationsövervakning undergräver människorättsförsvarens möjligheter att dra nytta av internet och överföra känslig information. De bryter också mot flera artiklar i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, som garanterar varje människas rätt till integritet och yttrandefrihet.
- P. Den digitala säkerheten och den digitala friheten är båda nödvändiga, och de kan inte ersätta varandra utan bör i stället stärka varandra.
- Q. När det gäller digitala friheter kan Europeiska unionen föregå med gott exempel endast om dessa friheter garanteras i och av unionen själv. Därför är det mycket viktigt att EU:s uppgiftsskyddspaket antas.

Tisdagen den 8 september 2015

- R. Vittonfattande samhällsintressen står på spel, t.ex. skyddet av grundläggande rättigheter, och dessa bör inte utlämnas enbart åt den inre marknaden utan måste bli föremål för reglering.
- S. Respekt för grundläggande rättigheter och rättsstatsprincipen samt effektiv parlamentarisk kontroll över under rättelsetjänster som använder digital övervakningsteknik är viktiga delar av det internationella samarbetet.
- T. EU-baserade företag har en viktig andel på den globala IKT-marknaden, särskilt när det är fråga om export av teknik för övervakning, spårning, intrång och kontroll.
- U. Införandet av exportkontroller bör inte vara till förfång för laglig forskning om it-säkerhet och utveckling av verktyg för it-säkerhet utan brottsligt uppsåt.
1. Europaparlamentet framhåller att de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna är universella och måste försvaras överallt i världen, i alla sina uttrycksformer. Parlamentet betonar att övervakning av kommunikation i sig inkräktar på rätten till integritet och yttrandefrihet, om övervakningen inte sker inom en adekvat rättslig ram.
 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att EU:s yttre åtgärder är förenliga med den EU-interna politiken på IKT-området.
 3. Europaparlamentet anser att vissa EU-medlemsstaters aktiva medverkan i NSA:s massövervakning av människor och spionage mot politiska ledare, så som den beskrivits i Edward Snowdens avslöjanden, allvarligt har skadat trovärdigheten för EU:s människorättspolitik och undergrävt den globala tron på informations- och kommunikationsteknikens fördelar.
 4. Europaparlamentet påminner medlemsstaterna och EU:s berörda byråer, medräknat Europol och Eurojust, om deras skyldigheter enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, internationell människorättslagstiftning och målen för EU:s utrikespolitik, vilka förbjuder dem att sprida underrättelseuppgifter som kan medföra människorättskränkningar i tredjeland och utnyttja uppgifter som erhållits till följd av en människorättskränkning utanför EU, t.ex. olaglig övervakning.
 5. Europaparlamentet betonar att konsekvenserna av olika tekniker för möjligheterna att förbättra situationen för de mänskliga rättigheterna i tillämpliga fall bör integreras i alla EU:s politiska strategier och program för att stärka skyddet för de mänskliga rättigheterna och främja demokratin, rättsstatsprincipen och goda styrelseformer samt fredlig konfliktlösning.
 6. Europaparlamentet efterlyser en aktiv utveckling och spridning av tekniker som bidrar till skyddet för de mänskliga rättigheterna och främjar människors digitala fri- och rättigheter samt säkerhet, och som samtidigt gynnar beprövade metoder och lämpliga rättsliga ramar och garanterar säkerheten och integriteten med avseende på personuppgifter. Parlamentet uppmanar framför allt EU och medlemsstaterna att främja global användning och utveckling av öppna standarder samt kostnadsfria programvaror och tekniska krypteringslösningar som bygger på öppen källkod.
 7. Europaparlamentet uppmanar EU att utöka sitt stöd till aktörer som arbetar för att stärka säkerhets- och integritetsskyddsstandarderna inom IKT-området på alla nivåer, inbegripet hårdvaru-, mjukvaru- och kommunikationsstandarder, och för en utveckling av hård- och mjukvara med inbyggda integritetsskydd.
 8. Europaparlamentet efterlyser inrättande av en fond för mänskliga rättigheter och teknik inom ramen för det europeiska instrumentet för främjande av demokrati och mänskliga rättigheter.
 9. Europaparlamentet uppmanar bestämt EU, och framför allt Europeiska utrikestjänsten, att använda kryptering i sin kommunikation med människorättsförsvarare för att undvika att utsätta dem för fara och skydda sin egen kommunikation med utomstående mot övervakning.

Tisdagen den 8 september 2015

10. Europarlamentet uppmanar EU att gå in för kostnadsfri programvara med öppen källkod och uppmuntra andra aktörer att göra samma sak, eftersom den typen av programvara medför bättre säkerhet och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna.
11. Europaparlamentet framhåller betydelsen av att utveckla IKT i konfliktområden för att främja fredsskapande verksamhet med syftet att möjliggöra säker kommunikation mellan parter som deltar i fredlig konfliktlösning.
12. Europaparlamentet vill att det införs villkor, måttstockar och rapporteringsförfaranden för att säkerställa att EU:s finansiella och tekniska stöd till utvecklingen av ny teknik i tredjeländer inte utnyttjas på ett sätt som inkräktar på mänskliga rättigheter.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att aktivt samarbeta med regeringar i tredjeländer och, genom att tillämpa EU:s befintliga stödmekanismer och politiska instrument, i ytterligare utsträckning stödja, utbilda och ge inflytande åt människorättsförfvarare, aktivister inom det civila samhället och oberoende journalister som på ett säkert sätt använder IKT i sitt arbete samt att främja de tillhörande grundläggande – integritetsrelaterade – rättigheterna, såsom obegränsad tillgång till information på internet, rätten till integritet och uppgiftsskydd, yttrandefrihet, mötesfrihet, föreningsfrihet, pressfrihet och friheten att offentliggöra innehåll online.
14. Europaparlamentet uppmärksammar den svåra situationen för visseblåsare och deras sympatisörer, bland annat journalister, efter det att de avslöjat missbruk av övervakningsmetoder i tredjeländer. Parlamentet anser att sådana personer bör betraktas som människorättsförfvarare och att de som sådana förtjänar unionens skydd i enlighet med EU:s riktlinjer om människorättsförfvarare. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen och medlemsstaterna om att de ingående bör utreda möjligheten att bevilja visseblåsare internationellt skydd mot åtal.
15. Europaparlamentet beklagar att säkerhetsåtgärder, däribland åtgärder mot terrorism, allt oftare utnyttjas som en förevändning för att kränka rätten till integritet och slå ner på människorättsförfvarares, journalisters och politiska aktivisters lagliga verksamhet. Parlamentet ger på nytt uttryck för sin starka övertygelse att nationell säkerhet aldrig kan motivera urskillningslösa och hemliga övervakningsprogram eller massövervakningsprogram, och insisterar på att sådana åtgärder genomförs i strikt överensstämmelse med rättsstatsprincipen och människorättsnormer, inbegripet rätten till integritet och uppgiftsskydd.
16. Europaparlamentet uppmanar Europeiska utrikestjänsten och kommissionen att främja demokratisk kontroll av säkerhets- och underrättelsetjänsterna i sin politiska dialog med tredjeländer och i sina program för utvecklingssamarbete. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att stödja det civila samhällets organisationer och lagstiftande organ i tredjeländer med syftet att stärka granskningen av de nationella säkerhetstjänsterna samt deras öppenhet och ansvarsskyldighet. För detta efterlyser parlamentet särskilda åtaganden som inlemmas i EU:s framtida handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokratisering.
17. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen rådet och kommissionen att främja de digitala friheterna och den obegränsade tillgången till internet i alla typer av kontakter med tredjeländer, t.ex. inom ramen för anslutningsförhandlingar, förhandlingar om handel, människorättsdialoger och diplomatiska förbindelser.
18. Europaparlamentet framhåller att internet har blivit ett offentligt rum och ett öppet forum, för vilket ett fritt informationsflöde och tillgång till informations- och kommunikationsteknik är något helt oundgängligt. Därför betonar parlamentet att de digitala friheterna och frihandeln måste främjas och samtidigt skyddas.
19. Europaparlamentet anser att en klausul bör införas i alla avtal med tredjeländer med en uttrycklig hänvisning till kravet att främja, garantera och respektera de digitala friheterna, nätneutraliteten, den ocensurerade och obegränsade tillgången till internet, rätten till integritet och rätten till uppgiftsskydd.

Tisdagen den 8 september 2015

20. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen EU att motarbeta kriminaliseringen av människorättsförsvares utnyttjande av verktyg för kryptering, kringgående av censur och integritet, genom att vägra begränsa krypteringen inom EU och genom att invända mot tredjelandsregeringar som tillämpar sådana åtalsgrunder mot människorättsförsvare.

21. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen EU att motarbeta kriminaliseringen av verktyg för kryptering, censurbekämpning och integritet genom att vägra begränsa krypteringen inom EU och genom att invända mot tredjelandsregeringar som kriminaliserar sådana verktyg.

22. Europaparlamentet betonar att det, för att EU:s utvecklings- och människorättspolitik ska bli effektiv, krävs att IKT integreras och att de digitala klyftorna minskar, genom att man tillhandahåller grundläggande teknisk infrastruktur och underlättar tillgången till kunskap och information för att främja digital kompetens, och genom att man främjar användning av öppna standarder i dokument och i lämpliga fall tillämpning av kostnadsfria programvaror med öppen källkod, för att säkerställa öppenhet och insyn (särskilt för offentliga institutioner) – dock inbegripet skyddsgarantier för uppgiftsskyddet på det digitala området överallt i världen – samt en bättre förståelse av de potentiella riskerna och fördelarna med IKT.

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja andanröjandet av digitala hinder för människor med funktionsnedsättning. Det är extremt viktigt att EU:s politik för utveckling och främjande av de mänskliga rättigheterna i världen bidrar till att minska den digitala klyftan för människor med funktionsnedsättning, samt att tillhandahålla en bredare ram i fråga om rättigheter, särskilt när det gäller tillgång till kunskap, digital delaktighet och integrering i nya ekonomiska och sociala möjligheter som internet ger upphov till.

24. Europaparlamentet understryker att laglig digital insamling och spridning av bevis på människorättskränkningar kan bidra till att straffrihet och terrorism bekämpas globalt. Sådant material bör i vederbörligen motiverade fall vara tillåtligt enligt internationell (straffrättslig) lagstiftning som bevis i rättegångar i enlighet med internationella, regionala och konstitutionella skyddsmekanismer. Parlamentet rekommenderar att man inför internationella straffrättsliga mekanismer som möjliggör förfaranden för att äkthetskontrollera och samla in sådana uppgifter för användning av dem som bevis i rättegångar.

25. Europaparlamentet beklagar att vissa IKT-baserade tekniker och tjänster som härrör från EU säljs och kan användas av enskilda individer, företag och myndigheter i tredjeländer specifikt för att kränka mänskliga rättigheter genom censur, massövervakning, störning, olovlig avlyssning, kontroll samt spårning av medborgare och deras verksamhet på (mobil) telefonnät och internet. Det är oroande att vissa EU-baserade företag kan tänkas tillhandahålla tekniker och tjänster som möjliggör sådana människorättskränkningar.

26. Europaparlamentet konstaterar att hot mot säkerheten i Europeiska unionen och dess medlemsstater och mot tredjeländer ofta kommer från enskilda personer eller små grupper som använder digitala kommunikationsnät för att planera och genomföra attacker, och att de verktyg och den taktik som krävs för att eliminera sådana hot ständigt måste ses över och uppdateras.

27. Europaparlamentet anser att massövervakning som inte är motiverad på grund av förhöjda risker för terrorism är en åtgärd som strider mot nödvändighets- och proportionalitetsprinciperna och därmed utgör en kränkning av de mänskliga rättigheterna.

28. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att främja fullständig demokratisk kontroll av underrättelsetjänsternas verksamhet i tredjeländer, säkerställa att tjänsterna agerar i fullständig överensstämmelse med rättsstatsprincipen och utkräva ansvar av de tjänster och individer som gör sig skyldiga till olaglig verksamhet.

29. Mot bakgrund av det ökade samarbetet och informationsutbytet mellan medlemsstater och tredjeländer, bland annat genom utnyttjande av digital övervakning, uppmanar Europaparlamentet medlemsstaterna att säkerställa demokratisk kontroll av de berörda tjänsterna och deras verksamhet genom lämplig intern, verkställande, rättslig och oberoende parlamentarisk tillsyn.

Tisdagen den 8 september 2015

30. Europaparlamentet betonar att principerna om företagens sociala ansvar och inbyggda människorättsskydd, som utgör tekniska lösningar och uppfinningar för att skydda de mänskliga rättigheterna, bör integreras i EU:s lagstiftning så att man ser till att internetleverantörer, mjukvaruutvecklare, hårdvarutillverkare, sociala nätverk och motsvarande medier samt mobiltelefonileverantörer och andra aktörer respekterar slutanvändarnas mänskliga rättigheter globalt.

31. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen EU att säkerställa större öppenhet i förbindelserna mellan mobiltelefoni- eller internetleverantörer och regeringar, och att efterlysa större öppenhet i sina förbindelser med tredjeländer genom att kräva att leverantörerna varje år offentliggör detaljerade öppenhetsrapporter, inklusive rapporter om åtgärder som myndigheterna begärt samt finansiella kopplingar mellan offentliga myndigheter och leverantörer.

32. Europaparlamentet påminner näringslivsaktörerna om deras ansvar för att de mänskliga rättigheterna respekteras i hela deras globala verksamhet, oavsett var deras användare befinner sig och oberoende av om värdstaten fullgör sina egna skyldigheter på människorättsområdet eller inte. Parlamentet uppmanar IKT-företag, särskilt dem som är baserade i EU, att genomföra FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, bland annat genom att införa politiska strategier för tillbörlig aktsamhet och riskhanteringsgarantier samt vidta effektiva motåtgärder när deras verksamhet har förorsakat eller varit en bidragande orsak till negativa människorättskonsekvenser.

33. Europaparlamentet framhåller behovet att på ett effektivare sätt genomföra och övervaka EU:s förordningar och restriktiva åtgärder med anknytning till IKT, däribland användningen av s.k. catch-all-mekanismer (dvs. övergripande mekanismer), så att man ser till att samtliga parter, inbegripet medlemsstaterna, handlar i enlighet med gällande lagstiftning och omfattas av enhetliga villkor.

34. Europaparlamentet betonar att respekten för de grundläggande rättigheterna är en avgörande del av en framgångsrik terrorismbekämpningspolitik, inbegripet användningen av digital övervakningsteknik.

35. Europaparlamentet välkomnar Wassenaar-arrangemangets beslut från december 2013 om exportkontroller när det gäller verktyg för övervakning, brottsbekämpning och informationsinsamling samt system för nätverksövervakning. Parlamentet påminner om att EU:s system för – dvs. dess förordning om – dubbla användningsområden fortfarande är mycket ofullständigt när det gäller effektiv och systematisk kontroll av exporten av skadlig IKT till icke-demokratiska länder.

36. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att i samband med den kommande översynen och uppdateringen av det politiska systemet för dubbla användningsområden skyndsamt lägga fram ett förslag om en smart och ändamålsenlig strategi för att begränsa och reglera kommersiell export av tjänster som gäller införande och användning av s. k. tekniker med dubbla användningsområden och ta itu med potentiellt skadlig export av IKT-produkter och motsvarande tjänster till tredjeländer, i enlighet med det gemensamma uttalandet från april 2014 från Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Parlamentet uppmanar kommissionen att införa effektiva skyddsåtgärder för att förhindra alla eventuella negativa effekter av dessa exportkontroller på forskningen, inbegripet vetenskaplig forskning och it-säkerhetsrelaterad forskning.

37. Europaparlamentet betonar att kommissionen utan dröjsmål bör kunna ge företag som tvekar om huruvida de ska ansöka om exportlicens korrekt och aktuell information om lagligheten i eller eventuell skadliga effekter av eventuella handelsuppörelser.

38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram förslag om en granskning av hur EU:s standarder på IKT-området skulle kunna användas för att förhindra en eventuell skadlig inverkan av export av sådana tekniker eller andra tjänster till tredjeländer där begrepp som "laglig avlyssning" inte kan anses motsvara begreppen i Europeiska unionen, eller t.ex. där situationen för de mänskliga rättigheterna är bristfällig eller rättsstatsprincipen inte upprätthålls.

Tisdagen den 8 september 2015

39. Europaparlamentet bekräftar att EU:s normer, särskilt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, bör ha företräde när man bedömer incidenter där teknik med dubbla användningsområden utnyttjas på ett sätt som kan krängskära de mänskliga rättigheterna.
40. Europaparlamentet efterlyser en utveckling av strategier för reglering av kommersiellt utnyttjande av oupptäckta sårbarheter i it-säkerheten ("zero-day exploits") för att förhindra att de i strid med de mänskliga rättigheterna används vid it-angrepp eller för att uppnå obehörigt tillträde till olika enheter, utan att sådan reglering får en betydande inverkan på akademisk och annan forskning om säkerhetsaspekter i ärligt uppsåt.
41. Europaparlamentet beklagar att vissa europeiska företag, och även internationella företag med verksamhet i EU vilka bedriver handel med tekniker med dubbla användningsområden som kan få negativa konsekvenser för de mänskliga rättigheterna, aktivt samarbetar med regimer som kränker de mänskliga rättigheterna.
42. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att offentligt utesluta företag som bedriver sådan verksamhet från unionens upphandlingar och från att ta del av forsknings- och utvecklingsfinansiering och alla andra former av finansiellt stöd.
43. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att särskilt uppmärksamma människorättsaspekter i förfarandena för offentlig upphandling av teknisk utrustning, särskilt i länder med opålitlig praxis på detta område.
44. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att aktivt försvara dagens öppna internet, förfaranden för flerpartsbeslut, nätneutraliteten, de digitala friheterna och dataskyddsgarantier i tredjeländer via relevanta internetförvaltningsforum.
45. Europaparlamentet fördömer att krypteringsprotokoll och motsvarande produkter försvagas och undergrävs, särskilt av underrättelsetjänster som vill uppsnappa krypterad kommunikation.
46. Europaparlamentet varnar för en privatisering av brottsbekämpningen via internetföretag och internetleverantörer.
47. Europaparlamentet efterlyser ett klagande av de normer och standarder som privata aktörer tillämpar för att utveckla sina system.
48. Europaparlamentet påminner om betydelsen av att göra en bedömning av det sammanhang inom vilket teknikerna används för att man till fullo ska kunna förstå deras konsekvenser för de mänskliga rättigheterna.
49. Europaparlamentet vill uttryckligen att man främjar verktyg som gör det möjligt att använda internet anonymt och/eller under pseudonym, och bestrider den ensidiga uppfattningen att sådana verktyg enbart underlättar brottslig verksamhet i stället för att ge människorättsaktivisterna ökat inflytande både utanför och inom EU.
50. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen rådet, kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att utveckla smarta och ändamålsenliga strategier för att reglera export av tekniker med dubbla användningsområden och ta itu med potentiellt skadlig export av IKT-produkter och motsvarande tjänster på internationell nivå samt inom multilaterala exportkontrollsystem och andra internationella organ.
51. Europaparlamentet understryker att eventuella ändringar av regelverket som syftar till att öka exportkontrollernas effektivitet gentemot immateriell tekniköverföring inte får hämma den lagliga forskningen eller tillgången till och utbytet av information, samt att potentiella åtgärder, t.ex. utnyttjande av unionens generella exporttillstånd för forskning om dubbla användningsområden, inte bör ha en dämpande effekt på vare sig enskilda personer eller små och medelstora företag.

Tisdagen den 8 september 2015

52. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att nuvarande och framtida strategier för exportkontroll inte begränsar verksamheten för forskare som bedriver laglig forskning om säkerhetsaspekter, och att exportkontrollerna tillämpas i ärligt uppsåt enbart på tydligt definierad teknik som är avsedd för massövervakning, censur, störning, olovlig avlyssning, övervakning och spårning av medborgare och deras verksamhet på (mobil)telefonnät.
53. Europaparlamentet påminner om att trådlös meshbaserad ad hoc-teknik erbjuder omfattande möjligheter att tillhandahålla reservnät i områden där internet inte är tillgängligt eller är blockerat, och kan bidra till att främja de mänskliga rättigheterna.
54. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utse en oberoende expertgrupp som kan bedöma människorättskonsekvenserna av EU:s nuvarande IKT-standards, med syftet att rekommendera justeringar som utökar skyddet av de mänskliga rättigheterna, särskilt i samband med export av system.
55. Europaparlamentet framhåller att den tekniska utvecklingen utgör en utmaning för rättssystem vilken innebär att dessa måste anpassa sig till nya omständigheter. Parlamentet betonar betydelsen av att lagstiftarna i högre grad uppmärksammar aspekter som hänför sig till den digitala ekonomin.
56. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att involvera det civila samhället och oberoende experter – medräknat forskare som bedriver forskning kring säkerhetsaspekter – på IKT-området i tredjeländer för att trygga den uppdaterade expertis som krävs för att framtidssäkra politiken.
57. Europaparlamentet understryker vikten av att undvika oavsiktliga konsekvenser, såsom inskränkningar i eller dämpande effekter på vetenskaplig och annan forskning och utveckling i ärligt uppsåt, utbytet av och tillgången till information och utvecklingen av kunskap om säkerhetsaspekter eller exporten av relevanta tekniker för att förvärva erforderliga digitala färdigheter och främja de mänskliga rättigheterna.
58. Europaparlamentet anser att samarbetet mellan regeringar och privata aktörer runt om i världen i den digitala domänen – även inom ramen för Forumet för förvaltning av internet – kräver tydliga kontroller och motvikt och att det inte får leda till att den demokratiska och rättsliga kontrollen undergrävs.
59. Europaparlamentet konstaterar att en frivillig modell inte är tillräcklig och att det krävs bindande bestämmelser för att förmå företag att beakta situationen för de mänskliga rättigheterna i länderna i fråga innan de säljer sina produkter till dem samt göra en bedömning av konsekvenserna av sin teknik för människorättsförsvarare och regimkritiker.
60. Europaparlamentet anser att export av mycket känsliga produkter måste kontrolleras innan produkterna i fråga lämnar EU och att det krävs påföljder i fall av överträdelser.
61. Europaparlamentet anser att var och en måste ha en rätt till kryptering och att man måste säkerställa de förutsättningar som krävs för att kryptering ska kunna åstadkommas. Kontrollerna bör vara en fråga för slutanvändarna, som behöver besitta de färdigheter som krävs för att sådana kontroller ska kunna utföras på ett ändamålsenligt sätt.
62. Europaparlamentet efterlyser ett införande av "end to end"-krypteringsstandarder som en självklarhet för alla kommunikationstjänster, så att man gör det svårare för regeringar, underrättelsetjänster och övervakningsorgan att läsa innehåll.
63. Europaparlamentet betonar det särskilda ansvar som stater underrättelsetjänster har när det gäller att skapa förtroende, och anser att man bör sätta stopp för all massövervakning. Man måste ta itu med och sätta stopp för inhemska och främmande underrättelsetjänsters övervakning av europeiska medborgare.
64. Europaparlamentet motsätter sig försäljning och distribution av europeiska övervakningstekniker och censurverktyg till auktoritära regimer där rättsstatsprincipen inte tillämpas.

Tisdagen den 8 september 2015

65. Europaparlamentet efterlyser en utvidgning av räckvidden för det internationella skyddet för visselblåsare samt uppmantrar medlemsstaterna att lägga fram lagar för att skydda visselblåsare.
 66. Europaparlamentet begär att ett FN-sändebud för digitala friheter och dataskydd utses, och efterlyser en utvidgning av ansvarsområdet för Europeiska unionens särskilda representant för mänskliga rättigheter så att det också kommer att omfatta teknik ur ett människorättsperspektiv.
 67. Europaparlamentet efterlyser åtgärder som garanterar att aktivisters, journalisters och medborgares integritet skyddas överallt i världen och att dessa har möjlighet att nätverka via internet.
 68. Europaparlamentet framhåller rätten till tillgång till internet som en mänsklig rättighet och efterlyser åtgärder för undanröjande av de digitala klyftorna.
 69. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och Europeiska utrikestjänsten.
-